

РЕШЕНИЕ

№ 39661

гр. София, 27.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав, в
публично заседание на 27.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Теодора Василева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **2649** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба от 11.03.2025 г. на Адвокатско дружество „Д. и А.“, БУЛСТАТ[ЕИК], представлявано от А. Е. А., срещу Министерство на иновациите и растежа за сумата от 10 000 (десет хиляди) лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди под формата на пропуснати ползи, причинени от незаконосъобразен отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на Ръководител на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК) 2014-2020 г., по проектно предложение № BG16RF0P002-2.073-10702 по процедура за подбор на проекти № BG16RF0P002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономически последствия от пандемията COVID-19“ по оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК) 2014-2020 г., обективиран в одобрен на 25.08.2020 г. списък на предложените за отхвърляне проектни предложения.

Дружество ищец излага твърдения в исковата си молба, че е претърпяло имуществени вреди под формата на пропуснати ползи в размер на 10 000 лв., които са били дължими като безвъзмездна финансова помощ, но са останали неизплатени на дружеството поради незаконосъобразния отказ на административния орган. Счита, че е отговаряло на всички условия за допустимост по т.11.1 от Условията за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, процедура BG16RF0P002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последствия

от пандемията COVID-19“. С горните доводи, дружеството счита, че са налице фактическите основания за ангажиране на отговорността на ответника по чл. 1 от ЗОДОВ, а именно – отменен като незаконосъобразен административен акт, претърпени имуществени вреди под формата на пропуснати ползи и причинно-следствена връзка между тях. С исковата молба се претендира и присъждане на разноски.

В съдебно заседание ищецът, чрез адв. Д. – Н. моли да бъде уважена исковата молба, като бъде осъден ответника да плати претендираното обезщетение, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба до датата на изплащане на задължението, тъй като счита за доказано по делото, че е изпълнен фактическия състав на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Ответникът – министерство на иновациите и растежа, чрез процесуалния си представител гл. експерт А. М. в писмен отговор, моли да бъде отхвърлена исковата молба, като недопустима и при условията на евентуалност, като неоснователна. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение при уважаване на исковата молба. В съдебно чрез юрк. М., който моли да се отхвърли исковата молба като неоснователна по мотиви, изложени в отговора по нея. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура – чрез прокурор Д. излага съображения за неоснователност на исковата молба.

Административен съд София - град, I отделение, 6-ти състав, като взе предвид изложените от страните доводи и становища и извърши съвкупна преценка на доказателствата, намира за установено следното от фактическа страна:

С решение от 13.03.2020 г. на Народното събрание е обявено извънредно положение върху цялата територия на Република България, считано от 13 март 2020 г. до 13 април 2020 г. За установяване на мерките и действията по време на извънредното положение на територията на Република България и за преодоляване на последиците след отмяната на извънредното положение е приет Закон за мерките и действията по време на извънредното положение. Част от нормативно предвидените мерки за справяне с последствията от обявеното извънредно положение включват предоставяне на безвъзмездни финансови помощи по проект № BG16RFOP002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономически последствия от пандемията COVID- 19” по оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК) 2014-2020. Управляващият орган по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 е открил процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на последиците от пандемията COVID-19“.

В системата ИСУН е получено проектно предложение номер BG16RFOP002-2.073-10702. на 14.05.2020 г. от Адвокатско дружество „Д. и А.“ по проект № BG16RFOP002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономически последствия от пандемията COVID-19” по оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.

На 25.08.2020 г., с решение по т. 118 на ръководителя на УО на ОПИК, на Адвокатско дружество „Д. и А.“ е отказано предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подаденото проектно предложение, на основание чл. 21, ал. 1, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., чл. 20, ал. 1, т. 3 от Постановление № 162 на МС от 5.07.2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г., т. 2.13 от Опростени процедурни правила за работа на оценителната комисия във връзка с представяне на БФП по процедура BG16 RFOP002-2.073, във връзка с представен с докладна записка, вх. №93-00-1535/25.08.2020 г.,

списък на предложените за отхвърляне проектни предложения по единадесета оценителна сесия и основанията за отхвърлянето им.

Отказът е мотивиран с: 1) несъответствие на кандидата с изискването по т. 11.1, подт. 1 от Условието за кандидатстване и Критерий № 13 от Критерии и методология за оценка на проектните предложения.

С решение на Народното събрание на Република България от 13.12.2021 г. за приемане на структура на Министерския съвет на Република България, Министерството на икономиката е преобразувано чрез разделянето му на Министерство на икономиката и индустрията и Министерство на иновациите и растежа, като правата и задълженията на Главна дирекция "Европейски фондове за конкурентоспособност" на преобразуваното Министерство на икономиката, в качеството ѝ на управляващ орган на Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" 2014 - 2020 г., включително по договорите за безвъзмездна финансова помощ, са поети от Министерството на иновациите и растежа съгласно разпоредбата на § 12, ал. 2 от ПЗР на постановление № 20 на МС от 25.02.2022 г. за приемане на устройствени правилници на Министерството на икономиката и индустрията и на Министерството на иновациите и растежа.

В срока за оспорване Адвокатско дружество „Д. и А.“ е подало жалба срещу постановения отказ за изплащане на безвъзмездна финансова помощ, по повод на която е образувано адм. дело № 9165/2020 г. по описа на АССТ. С решение № 6056 от 20.10.2022 г. постановено по адм. дело № 9165/2020 г. по описа на АССТ, съдът е отменил като незаконосъобразно решение от 25.08.2020 г. за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020г., по проектно предложение № BG16RF0P002-2.073-10702 по процедура за подбор на проекти № BG16RF0P002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, обективизирано в одобрен на 25.08.2020 г. списък на предложените за отхвърляне проектни предложения.

Със същото решение преписката е върната на ръководителя на управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020“ в Министерство на икономиката, с указания за ново произнасяне по проектно предложение с рег. № BG16RF0P002-2.073-10702, с кандидат Адвокатско дружество „Д. и А.“, по процедура № BG16RF0P002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономически последици от пандемията COVID-19“.

Цитираното решение на АССТ е обжалвано и потвърдено с решение № 5092 от 15.05.2023 г., постановено по адм. дело № 85/2023 г. по описа на ВАС.

На следващо място се установява, че Министерството на иновациите и растежа (МИР) е уведомено за постановените съдебни решения, включително и с молба с регистрационен индекс 26-У-1045 от 02.10.2023 г., подадена от адвокатското дружество „Д. и А.“, с която на ответника е предоставен заверен препис от влязлото в сила решение на АССТ за отмяна на незаконосъобразен отказ. Със същата молба дружество е отправило и искане за изплащане на безвъзмездна финансова помощ.

В отговор с рег. № 26-Б-3534/10.11.2023 г. от МИР, дружеството е уведомено, че липсва възможност за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, защото „схемата за безвъзмездна помощ MBG16RF0P002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономически последици от пандемията COVID-19“, по която е подаденото проектно предложение с рег. № BG16RF0P002-2,073-10702, е спряла действието си към 30.06.2022 г. с

изтичането на срока на действие на Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19, по която същата е била обявена“.

На следващо място се установява, че срокът за действие на схемите, обявени съобразно правилата на раздел 3.1. от Временната рамка относно мерките за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на епидемичен взрив от COVID-19 е до 30.06.2022 г.

По делото са представени следните писмени доказателства: Списък на предложените за отхвърляне проектни предложения от 25.08.2020 г.; Декларация по чл. 92 от ЗКПО за 2019 г.; Декларация по чл. 92 от ЗКПО за 2020 г.; решение № 6056 от 20.10.2022 г., постановено по адм. дело № 9165/2020 г. по описа на Административен съд София-град, трето отделение, 66-ти състав; решение № 5092 от 15.05.2023 г., постановено по адм. дело № 85/2023 г. по описа на ВАС; решение № 4673 от 13.07.2021 г. постановено по адм. дело № 4697/2020 г. по описа на АССГ, потвърдено с решение № 4016 от 27.04.2022 г., постановено по адм. дело № 12302/2021 г. по описа на ВАС, VII отделение; Молба с регистрационен индекс 26-У-1045 от 02.10.2023 г.; Писмо с рег.№ 26-Б-3534/10.11.2023 г. на Министерството на иновациите и растежа; Уведомление/писмо № 26-Б-3534/10.11.2023 г., за невъзможност за сключване на договор поради изтекла Рамка за финансиране; Съобщение на Комисията, 2021/С 4/3/01.; Списък на кандидатите на които им е отказано предоставянето на БФП; Формуляр за кандидатстване BG16RFOP002-2.073-10702; Условия за кандидастване по процедура BG16RFQ002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на последиците от пандемията COVID-19“; Административно дело № 9165/2020 г. по описа на АССГ.

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав направи следните правни изводи:

Предявената искова молба е процесуално допустима – претендира се обезщетяване на имуществени вреди, представляващи пропуснати ползи, за които се твърди, че са настъпили в резултат на отменен административен акт. Съобразно разпоредбата на чл. 205 от АПК, исковата молба е предявена срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите – Министерство на иновациите и растежа.

Разгледана по същество, исковата молба е неоснователна.

Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорност за дейност на ответника, предвидена в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия я фактически състав: 1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие; 2. имуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между вредите и незаконосъобразния акт, действие или бездействие. Отговорността е безвиновна - съгласно чл. 4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице.

С аргумент от чл. 154, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя

неговата неоснователност.

Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането – чл. 4 от ЗОДОВ. Преки са вредите, които се намират в причинна връзка с противоправното поведение, а непосредствени – следващите по време и място неправомерния резултат.

В настоящия случай, дружество ищец претендира имуществени вреди от отмененото като незаконосъобразно решение от 25.08.2020 г. за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект № BG16RFOP002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономически последици от пандемията COVID-19” по оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г., представляващи пропуснати ползи в размер на 10 000 лв.

Видно от приложеното по делото решение № 6056 от 20.10.2022 г. постановено по адм. дело № 9165/2020 г. по описа на АССГ, потвърдено с решение № 5092 от 15.05.2023 г., постановено по адм. дело № 85/2023 г. по описа на ВАС, решението за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е отменено, като незаконосъобразно. Като следва да се посочи, че преписката е върната на административния орган след 15.05.2023 г. – датата, на която решението на АССГ е влязло в сила.

В случая действително не е налице ново произнасяне от административния орган. Същият с писмо е уведомяло дружеството, че мярката е със срок на действие до 30.06.2022 г., поради което дадените от съда указания за ново произнасяне по проектното предложение не са били изпълнени.

В тази връзка съдът счита, че обстоятелството, че в случая административният орган не е спазил указанията на АССГ да се произнесе отново по подаденото проектно предложение рег. № BG16RFOP002- 2.073-10702 за подкрепа, отваря пътя за защита на заявителя по предвидените в АПК средства, но не го легитимира активно материалноправно да получи обезщетение, заместващо претендираното в административното производство право или благо, и то преди това право да е установено или възникнало. Претендираните от лицето права се признават или отричат, със съответните правни последици, с влизане в сила на административния акт, с който административният орган решава въпроса по същество. Поради това, искът за вреди може да се предяви и съответните вреди стават ликвидни и изискуеми, едва след окончателното приключване на административното производство, ако реално има настъпили вреди в резултат на решаването на административната преписка по същество.

Отмяната на административния акт в случая няма пряко отношение към изплащане на помощта, тъй като одобряването на проектното предложение и допустимостта кандидата на не прави сигурно получаването на помощта.

Видно от установената фактическа обстановка по делото, към датата на предявяването на исковата молба, а именно 11.03.2025 г. не е налице завършен фактически състав за търсене на имуществена отговорност за вреди по ЗОДОВ, поради неприключило в процесния случай административно производство, поради което и на това основание исковата претенция за осъждане на ответника - Министерство на иновациите и растежа е неоснователна и недоказана.

В тежест на ищеца е да установи наличието и на вредата и на пряката ѝ и непосредствена причинна връзка с отменения, като незаконосъобразен административен акт. Безспорно е, че първата предпоставка на фактическия състав за търсене на отговорност по ЗОДОВ е налице, а именно – административен акт, чиято незаконосъобразност да е установена по съдебен ред чрез отмяната му, но в случая претендираните вреди не са доказани, нито причинната им връзка с отмененото решение от 25.08.2020 г. на ръководителя на Управляващия орган на Оперативна

програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020.

Това е така, тъй като административната преписка е върната за ново произнасяне след изтичане на срока на схемата за безвъзмездна помощ BG16RFOP002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“, по която е подадено проектното предложение рег. № BG16RFOP002- 2.073-10702 за подкрепа от ищцовото дружество.

Съдът счита, че е налице отсъствие на пряка причинно-следствена връзка между отменения административен акт и твърдяната от дружество имуществена вреда в производството по иска по чл. 1 ЗОДОВ.

За да възникне отговорност по реда на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, отмененият административен акт би следвало да е породил такова административно властническо правоотношение между издателя на акта и адресатите му, вкл. ищеца, че да съществуват правоотношения, обосноваващи пряка, лична и непосредствена връзка – такава, че ако се игнорира отмененият административен акт, да възникне административно властническо отношение, по силата на което то да се причисли към одобрените кандидати. По делото такива реално настъпили правни последици не се доказва да са възникнали от обявяването на административния акт за незаконосъобразен. Липсата на окончателно прието становище по подаденото проектно предложение № BG16RFOP002-2.073-16202 за подкрепа от адвокатското дружество с хипотези и предположения, на каквито не може да почива отговорността за вреди.

В тази връзка съдът счита, че самото подаване на проектно предложение не означава автоматично, че бенефициентът ще получи безвъзмездна финансова помощ, без да са налице АДФП, одобрение на подаден отчет и приложените към него разходооправдателни документи. Изплащането на безвъзмездна финансова помощ е резултат от сложен фактически състав, част от който безспорно е подаване на проектно предложение, но то не е единствената предпоставка, а само една от всичките, като голяма част от другите предпоставки са последващи и подлежат на индивидуална преценка всяка поотделно. Съдът намира за обосновано изложеното от ответника, а именно, че съгласно изискванията на чл. 60 от ЗУСЕФСУ изплащането на БФП се извършва след верификация на разходите и в този смисъл е налице отделно административно производство по одобрение на извършените дейности и разходи, което подлежи на отделен съдебен контрол.

Видно от Тълкувателно решение № 3 от 12.12.2012 г. на ВКС по тълк. д. № 3/2012 г., ОСГТК, пропуснатите ползи в правната доктрина и в съдебната практика, трябва да бъдат доказани със сигурност. Пропуснатата полза е неосъществено увеличаване на имуществото на увреденото от деликта лице. На обезщетяване подлежат само реалните вреди, т.е. правото на обезщетение се поражда само за действително претърпените вреди, а не предполагаемите или хипотетични, тъй като обратното може да доведе до неоснователно обогатяване. Възможността за увеличение на имуществото на увреденото от деликта лице сама по себе си не е достатъчна, за да се приеме наличието на пропусната полза. Дали пропуснатата полза е щяла да бъде реализирана е въпрос на съществуване или несъществуване на обективни факти от действителността, които подлежат на доказване и от които произтича тази възможност. Тъй като законът изисква реално настъпила вреда, за да възникне правото на обезщетение, наличието на пропусната полза трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото на увреденото лице.

В този смисъл е налице хипотетична вреда, а не реална, поради което не може да се приеме, че ищецът търпи вреди от пропуснати ползи. Имуществените вреди като пропуснати ползи са неосъществено увеличение на имуществото, за което следва да съществува сигурност, че това увеличение ще настъпи, което в процесния случай не е доказано. Пропуснатата полза представлява реална, а не хипотетична вреда и това предположение винаги трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото и не може да почива на логическо допускане за закономерно настъпване на увеличаването.

Водим от изложеното исковата претенция е неоснователна и недоказана и като такава следва да бъде отхвърлена.

При този изход на делото и предвид разпоредбата на чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ основателно се явява искането на ответника за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение. Предвид това и като съобрази фактическата и правна сложност на делото, както и размерът на материалния интерес, който е значителен, на основание чл. 37 ЗПП, вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ съдът намира, че следва да определи юрисконсултско възнаграждение в размер на

200 (двеста) лева.

По изложените съображения и на основание чл. 203 от АПК във вр. с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град, I отделение, 6-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ исковата молба на Адвокатско дружество „Д. и А.“, БУЛСТАТ[ЕИК], срещу Министерство на иновациите и растежа за сумата от 10 000 (десет хиляди) лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди под формата на пропуснати ползи, причинени от незаконосъобразен отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г., по проектно предложение № BG16RF0P002-2.073-10702 по процедура за подбор на проекти № BG16RF0P002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономически последствия от пандемията COVID-19“ по оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г., обективиран в одобрен на 25.08.2020 г. списък на предложените за отхвърляне проектни предложения.

ОСЪЖДА Адвокатско дружество „Д. и А.“, БУЛСТАТ[ЕИК], да заплати на министерство на иновациите и растежа сума в размер на 200 (двеста) лева, представляващи юрисконсултско възнаграждение. Решението подлежи обжалвано с касационна жалба или протест пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: